

OPINIE | 10 mei 2019

Hervorming van de accountancy: focus alstublieft!

 Leestijd van ongeveer 7 minuten 3 reacties

Wie dacht dat Britse politici de afgelopen maanden alleen nog maar tijd hadden om de wereld te laten zien hoe politieke besluiteloosheid tot extreme hoogte kan worden gedreven, komt bedrogen uit.

Te midden van de brexit-debatten zagen enkele parlementariërs zowaar kans om tot aanbevelingen over het accountantsberoep te geraken. Een interessant rapport (House of Commons 2019), veel rijker qua inzicht dan de artikelen hierover in de pers doen vermoeden. Jammer, maar dat heeft de commissie geheel en al aan zichzelf te danken. 'Britse commissie wil accountantskantoren radicaal opsplitsen', zo bericht het Financieele Dagblad op 2 april, dat ook een citaat opneemt van de voorzitter van de commissie, Rachel Reeves: "Voor de grote kantoren vormen jaarrekeningcontroles vaak een opstap om de melkkoe van de adviespraktijk van stal te halen. Het opsplitsen van controle en advies zou een grote stap voorwaarts betekenen op weg naar een cultuur die nodig is om hoogwaardige jaarrekeningcontroles af te leveren."

Tja. Het feit dat overal in de Europese Unie, en dus ook (nog) in het Verenigd Koninkrijk, vergaande restricties zijn voorgeschreven ten aanzien van de combinatie van controle en advies bij een (oob-) klant, heeft de commissievoorzitter kennelijk even gemist. Dat als gevolg van die restricties 'de melkkoe van de adviespraktijk' bij controlecliënten per definitie een eenzaam bestaan op stal moet aanvaarden, is de *Right Honourable Lady* kennelijk in alle politieke hectiek ontgaan.

Treurig dit, maar ook wel weer tekenend voor het debat over de accountancy. Boosheid en verontwaardiging over het tekortschieten van de accountancysector in schandalen als onder meer Carillion leiden tot maatschappelijke en politieke reflexen die niet altijd helpen om het probleem op te lossen. En waar wij de afgelopen maanden regelmatig de *speaker* van het Lagerhuis hebben horen oproepen tot 'restraint' en 'Zen', zou het eigenlijk wel goed zijn om weer eens nuchter stil te staan bij de vraag wat nu het echte probleem is. Wat zijn de situaties die twijfel doen rijzen aan de effectiviteit van het accountantsberoep?

Wat mij betreft zijn het er vijf: het niet ontdekken dan wel rapporteren van (1) fraude, (2) continuïteitsproblematiek of (3) compliance-issues bij de auditee; (4) kwaliteitsproblemen in de accountantscontrole en (5) de toekomstbestendigheid van audit. Laat ik die vijf even kort bespreken.

LAATSTE OPINIES

OPINIE | Gisteren

Laat alle gemeenten hetzelfde rapporteren

OPINIE | 22 mei 2019

Controle: gemakkelijk en risicooloos geld verdienen

OPINIE | 20 mei 2019

To oob or not to oob, that is the question

OPINIE | 17 mei 2019

Vegaworst en groenteburger

OPINIE | 15 mei 2019

Het AFM-rapport is zo'n moment voor reflectie

MEER OPINIES

BRANDED CONTENT

Bespaar 50% van je tijd met Exact Online Mijn[Kantoor]

Met Mijn[Kantoor] laat je klanten digitaal de administratie aanleveren. Dat kan snel en eenvoudig, ook via smartphone of iPad. Ook btw- en ICP-aangiftes en inkoopfacturen zet je direct klaar voor je klant om goed te keuren. Zo heb jij overzicht over de aangeleverde bonnen en facturen. In het gratis informatiepakket lees je hoe het werkt.

Het accountantsberoep heeft een ambigue geschiedenis als het gaat om de verantwoordelijkheid voor het ontdekken van fraude. Enerzijds is het beroep historisch gezien ontstaan vanuit zorgen over fraude, anderzijds heeft het beroep geruime tijd de verantwoordelijkheid voor het ontdekken ervan gebagatelliseerd. Dat laatste is niet geheel onbegrijpelijk, aangezien er zeker beperkingen zitten aan het ontdekken van fraude. Maar de afgelopen jaren zijn de mogelijkheden om fraude te ontdekken fors toegenomen. De combinatie van artificial intelligence, data analytics en in zijn algemeenheid betere checks and balances binnen bedrijven, zouden de detectie van fraude aanzienlijk moeten vereenvoudigen. De bal ligt nadrukkelijk op de speelhelft van de kantoren en het accountantsberoep. Wij hebben geen behoefte aan fraaie theoretische bespiegelingen over waar de grenzen van de verantwoordelijkheid liggen, maar aan krachtige tools die de accountants in het veld ondersteunen om fraudes te ontdekken. Beroep en kantoren, laat zien wat *'the art of the possible'* op dit gebied is. Laat zien wat jullie bezig zijn te ontwikkelen, vanuit de multidisciplinaire capaciteit waarover de grote kantoren beschikken. En geef aan wat jullie van anderen nodig hebben om dit te laten werken. Wat moeten *audit committees* doen, wat vergt het van de *auditees*, hoe kan de *regulator* bijdragen om nieuwe technieken in versneld tempo in te voeren, die de kans op het ontdekken van fraude dramatisch vergroten ten opzichte van de huidige praktijk?

Ten aanzien van continuïteit geldt een vergelijkbaar uitgangspunt. Juist vanuit de multidisciplinaire kennis, inzichten, tools en staffing waarover de grote kantoren beschikken, moet het mogelijk zijn om nog beter een diagnose van de toestand van de auditee te maken. Waarbij een accountant toch echt iets uit te leggen heeft wanneer binnen een jaar na de jaarrekening discontinuïteit optreedt. De Stuurgroep Publiek Belang heeft deze kwestie op de korrel, in een green en een white paper. En ook hiervoor geldt: stop met theoretische afbakening, laat aan de wereld zien wat mogelijk is en wat het accountantsberoep van anderen nodig heeft om op dit punt een duidelijk gedefinieerde verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Ook hier geldt dus: de bal ligt op het speelveld van het beroep en de kantoren.

Ten aanzien van de rol van de accountant in het beoordelen van de compliance van de auditee wil ik met name pleiten voor een duidelijke afbakening. Het is naar mijn mening maatschappelijk niet efficiënt om de accountant verantwoordelijk te houden voor de compliance van de auditee op alle terreinen. Bijvoorbeeld als het gaat om compliance ten aanzien van technische, veiligheids- en milieueisen is het niet logisch om te veronderstellen dat een accountant let op de details van naleving, ook in een situatie waarin niet naleving materiële gevolgen zou kunnen hebben. In dit kader moeten afspraken worden gemaakt, bijvoorbeeld met de relevante wetgever, welke aspecten van compliance specifiek door de accountant zullen worden onderzocht. Met name daar waar een link ligt met criminaliteit (witwassen, terrorismefinanciering) ligt volgens mij, gelet op zowel de maatschappelijke functie als de deskundigheid, een verantwoordelijkheid voor de accountant voor de hand. Als die verantwoordelijkheid duidelijk is aangewezen, kunnen accountants met meer focus werken aan het invullen van die rol dan momenteel gebeurt. Kortom, ik zie hier een verantwoordelijkheid voor wetgever en regulators om keuzes te maken. En vervolgens voor beroep en kantoren om binnen die keuzes met meer energie dan nu voor een goede invulling te zorgen.

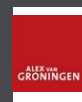
=exact Download het gratis informatiepakket

Opleidingen

Verplichte PE 2019: Fraude. Voor openbaar accountant en accountant in business. Staat u al ingeschreven?

5 juni 2019, o.a. Molenhoek, Breda en Leusden
€ 445.00 | PE 6
Auxilium adviesgroep

Actief in Overnames

18 juni 2019, Hotel Fletcher Utrecht
€ 1995.00 | PE 14
Alex van Groningen

Mkb controledag 2019

4 juli 2019, Houten
€ 420.00 | PE 7
NBA Opleidingen

Summer School 2019 'Financieel professional 2022'

4 september 2019, Putten
€ 1995.00 | PE 20
NBA Opleidingen

Postbachelor AA orientatie MKB

13 september 2019, Meerdere locaties in Nederland
€ 7800.00
Avans+

Kwaliteitsproblemen in de audit hebben de afgelopen tijd buitengewoon veel aandacht gehad. Hoe de beeldvorming hierover ook mag zijn, op dit terrein hebben zeker de grote kantoren een forse stap voorwaarts gezet. Ik ga er hier kort over zijn, hier ligt voor veel partijen een verantwoordelijkheid. Voor het beroep om op dit punt meer consistentie in de verbeteringsagenda te krijgen. Voor de toezichthouder, om meer dan nu waardering te uiten voor de kantoren die de verbeteringslag gemaakt hebben en deze als voorbeeld te stellen voor hen die achterblijven. Zodat concurrentie op kwaliteit beter dan nu mogelijk wordt gemaakt.

Ten slotte de toekomstbestendigheid van de audit. Een belangrijk thema. Business reporting gaat tegenwoordig aanzienlijk verder dan historische financiële informatie. Niet-financiële, kwalitatieve en prospectieve informatie dragen veelal meer bij aan het begrip over de *value drivers* in een onderneming. De betrokkenheid van de accountant bij dergelijke informatie is veelal beperkt. Ook hier ligt de bal primair op de speelhelft van het beroep. Maak duidelijk wat er kan, geef aan hoe assurance ten aanzien van dit soort informatie van maatschappelijke waarde kan zijn en welke bijdrage van stakeholders nodig is om dit succesvol te maken. Met name op dit punt ben ik erg benieuwd naar de aanbevelingen van de Brydon Review in het Verenigd Koninkrijk, waaraan in het reeds aangehaalde rapport van het Britse parlement veelvuldig wordt gerefereerd.

Ik zou willen dat de agenda de komende jaren tot deze aandachtspunten beperkt blijft. De kantoren en het accountantsberoep hebben een flinke waslijst af te werken. Verdere voortgang boeken rondom de kwaliteitsagenda, maar vooral laten zien wat *the art of the possible* is op het gebied van fraude, going concern, compliance en de toekomstagenda. Regulators moeten nagaan welke bijdrage zij kunnen leveren aan deze punten. Beroep en regulators samen hebben een grote verantwoordelijkheid om het beroep aantrekkelijk te houden voor nieuwe toetreders. Door het beroep te laten innoveren op de aangegeven terreinen en door een beter gebalanceerd beeld over het beroep neer te zetten. Politici tenslotte moeten het hoofd koel houden. Opgeblazen retoriek zoals die uit het Britse parlement gaat niet helpen. Audit only, joint audit, afschaffen van de wettelijke controleplicht, het instellen van een Rijksaccountant. Interessante concepten, goed verkend door de AFM (2018), maar zoals daaruit blijkt zijn er naast de voordelen ook de nodige complicaties en ronduit nadelen. Nog afgezien van het feit dat voor een aantal van deze alternatieve structuren geldt dat zij wellicht een bijdrage leveren aan het vergroten van de concurrentie, maar niet noodzakelijkerwijs aan de kwaliteit, terwijl dat toch als het primair op te lossen probleem werd gezien. Als de komende tijd de aandacht uitgaat naar dit soort alternatieve structuren, dan vrees ik dat wij allen worden afgeleid van waar het werkelijk om gaat. Kantoren moeten alle energie, en alle multidisciplinaire kennis waarover zij (nog) beschikken, gaan richten op inhoudelijke innovaties. Niet op de schijnoplossingen die besloten liggen in de structuurkwesties. In de woorden van de onvolprezen *speaker* John Bercow: "*Order, restraint, Zen. The honourable gentlemen should learn the art of patience.*"

Ik hoop dat de politiek die rust laat zien en dat het beroep en de kantoren in ruil daarvoor op korte termijn laten zien waartoe zij in staat zijn. Alleen met die focus wordt er gebouwd aan een toekomstbestendig accountantsberoep!

Deze opinie is eerder als column opgenomen in het MAB 93(3/4) van maart/april 2019.

Wat vindt u van deze opinie?

[Spelregels debat](#)

Deel dit artikel

Roger Dassen Prof. dr. Roger Dassen RA is cfo bij ASML te Veldhoven en →
hoogleraar Auditing aan de Vrije Universiteit Amsterdam.[Lees alles van Roger Dassen](#)

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel op MijnNBA.nl](#).

reCAPTCHA

Upgrade naar een [ondersteunde browser](#) om een reCAPTCHA-uitdaging te ontvangen.

[Waarom gebeurt dit?](#)

Privacy - Voorwaarden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

NBA

ACCOUNTANT.NL

THEMA'S

[Home](#)[Aansprakelijkheid](#)[Accountantsdag](#)[Arbeidsmarkt](#)

Nieuws	Arbeidsrecht	Assurance	Beroep met toekomst
Opinie	Corporate governance	Dag van de Financial	Derivaten
Carrière	Externe verslaggeving	Financiële instellingen	Financiering
Feiten en cijfers	Fiscaal	Flex-bv	Fraude en witwassen
Artikelen	Fraude in praktijk	ICT	Integrated reporting
	Kantoormanagement	Kwaliteit en toezicht	Lerend vermogen
	Mkb	Ondernemingsrecht	Onderzoek en wetenschap
	Opleiding	Overheid	Pensioen
	Privacy	Professioneel-kritische instelling	Publiek belang
	Samenstellen	SBR	Semi-publieke sector
	Statistical auditing	Subsidies	Van de Helpdesk

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van [Twitter](#) cookies op deze site. [NBA.nl](#)

Akkoord